Nr. 7. Kraków, Czwartek 23 sierpnia 1923. Rok I.

KURJER WIECZORNY

poświęcony sprawom ekonomicznym, giełdowym i politycznym
wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt.

Redakcja: ulica Reformacka Nr. 7 Telefon Nr. 2014

Prenumerata miesięczna bez odnoszenia 44.000 Mkp, z odnoszeniem lub przesyłką pocztową 50.000 Mkp. Cena numeru 2000 Mkp.

Ceny ogłoszeń za 1 wiersz milimetrowy: Zwykłe 750 Mkp. Nadesłane 2.250 Mkp. Po kronice 3.000 Mkp. Na pierwszej stronie 3.750 Mkp. Załączniki wedle umowy.

Administracja: ulica Dunajewskiego Nr. 5 Telefon Nr. 1310

Po odpowiedzi francuskiej

Kraków, 23 sierpnia.

(==) Oczekiwana z wielkiem napięciem nota francuska do Anglji, została wczoraj doręczoną w Londynie. Naogół treść noty sprawia wrażenie, że Poincaremu chodziło znowu o zyskanie na czasie.

Odpowiedź francuska na notę angielską wypełnia 18 stron żółtej księgi. W rozdziale pod tytułem „Aneks" następuje polemika z tezami angielskiemi, obejmująca 27 stron. Aneks ułożony jest w ten sposób, że po lewej stronie mieści się nota angielska, obejmująca 67 ustępów, po prawej zaś stronie są uwagi Poincarego. Aneks odpowiedzi francuskiej zawiera replikę Poincarego na poszczególne twierdzenia noty angielskiej. Ponieważ nota angielska mówi o obojętności Francji w sprawie gwarancji jej bezpieczeństwa, wobec tego Poincare stwierdza, że stanowisko Francji w tej sprawie zostało w ten sposób całkowicie zniekształcone. Ze strony Francji jedynie oświadczono, że kwestja Ruhry i kwestja gwarancji jej bezpieczeństwa są to dwie zupełnie różne kwestje. Niemniej przeto Francja gotowa jest o tych sprawach dyskutować pod warunkiem wszelako niemięszania tego z sobą. Dalej Poincare przypomina, że zgodził się na dyskutowanie w komisji ograniczenia zbrojeń Ligi Narodów spraw dotyczących utrwalenia pokoju i że Anglja przyłączyła się do stanowiska Francji. Na propozycję dotyczącą jednostronnego paktu gwarancyjnego na lat 5 Francja odpowiedziała gotowością zbadania projektu pod warunkiem, aby czas trwania paktu był dłuższy, aniżeli czas okupacji, przewidziany w traktacie wersalskim, dalej, aby był on dwustronny i wreszcie, aby mu towarzyszyły gwarancje wojskowe na podstawie wzajemności. Ale Anglja na to nie odpowiedziała. Dalej Poincare oświadcza, że jest gotów zbadać sprawę zagwarantowania bezpieczeństwa. Ale fakt udzielenia Francji gwarancji, chociażby nawet najbardziej skutecznych, nie może jej pozbawieć ani całości, ani chociażby nawet części jej słusznych praw do odszkodowań.

Tyle argumentacja Poincarego.

Najbliższe dni okażą, czy odpowiedź francuska będzie wstępem do zażegnania przewlekłego przesilenia międzynarodowego, czy jedynie nowym etapem tego przesilenia.

Rząd angielski studjuje notę francuską

Francuski plan spłat reperacyjnych nie do przyjęcia

Wiedeń, 23 sierpnia. PAT. „Neue Freie Presse" donosi z Londynu: Baldwin przybył dziś do Londynu celem przestudjowania noty francuskiej polecił rzeczoznawcom urzędu skarbu oraz urzędnikom prawniczym opracowanie obszernej opinji o nocie francuskiej. W kołach miarodajnych są zapatrywania, że wypracowany przez Poincarego plan płatniczy w obecnej formie jest jeszcze dla rządu angielskiego nie do przyjęcia, że jednakże propozycje francuskie wymagają bardzo gruntownego zbadania, ponieważ niewątpliwie będą stanowiły punkt wyjścia dla dalszych konferencji międzykoalicyjnych. Jeżeli nastąpi dalsze zbliżenie między stanowiskiem angielskim i francuskim także w dziedzinie techniczno-finansowej, wówczas prawdopodobnie odbędzie się konferencja między Baldwinem a Poincarem celem usunięcia reszty istniejących jeszcze różnic w zapatrywaniach.

Doniosłe posiedzenie Rady ministrów

Paryż, 23 sierpnia. PAT. „Echo de Paris" donosi, że Poincare powraca dzisiaj do Paryża. Jutro w Rambouillet odbędzie się pod przewodnictwem prezydenta Milleranda posiedzenie Rady Ministrów na którem mają być omówione szczegółowo wszystkie sprawy związane z kwestją odszkodowań. Na posiedzeniu tem minister odbudowy zniszczonych terytorjów złoży sprawę ze swojej podróży do Zagłębia Ruhry.

Odpowiedź belgijska

Bruksela, 23 sierpnia. PAT. Polradio. Gabinet aprobował odpowiedź na notę angielską.

Agitacja przewrotowa na Węgrzech

Budapeszt, 23 sierpnia. (Tel. wł.) Radykalna prawica rozpoczęła w ostatnim czasie gwałtowną opozycję przeciwko rządowi Bethlena. Do opozycji przyłączyła się również grupa małych rolników, wskutek czego należy oczekiwać rozłamu wśród bloku partji rządowych. Na onegdajszem zebraniu partji opozycyjnych poseł Langvay wygłosił gwałtowną mowę przeciw rządowi Bethlena. Langvay wzywał do obalenia Bethlena, radykalnego załatwienia się z żydmi i wprowadzenia dyktatury chrześciańskiej demokracji. Poseł Budavay zalecał, aby powierzyć organizacji „budzących się Węgier" dokonanie przewrotu. Obecny zastępca prezydenta ministrów minister Daruvay zarządził postępowanie karne przeciw posłowi Langvay za wzywanie do gwałtownego obalenia rządu i do przewrotu.

Zdjęcie zarządu państwowego z zakładów żyrardowskich

Warszawa, 23 sierpnia. „Kurjer Polski" dowiaduje się, że pertraktacje grupy finansistów i przemysłowców francuskich z rządem polskim w sprawie zdjęcia zarządu państwowego nad zakładami żyrardowskimi w zasadzie dobiegły końca. Rząd przyjął od przedstawicieli tej grupy deklarację o gotowości spłacenia pożyczek udzielonych zakładom przez skarb państwa w łącznej sumie 20 miljonów marek, oraz oświadczył gotowość zdjęcia zarządu państwowego trwającego od r. 1919.

Nowy program gospodarczy Stresemanna

Berlin, 23 sierpnia. Rząd Rzeszy ogłosi jutro nowy program gospodarczy. Nowe zarządzenia wydane przez gabinet podane będą do wiadomości publicznej zapomocą plakatów.

W ciągu tygodnia 72·5 procent

Berlin, 23 sierpnia. Mnożnik kosztów utrzymania w Berlinie wynosi według obliczeń Państwowego Urzędu Statystycznego w dniu 20 sierpnia 753733 w stosunku do cen przedwojennych. Wzrost drożyzny zatem w stosunku do poprzedniego tygodnia (436935) — wynosi 72·5 procent.

Tramwaje w Berlinie stanęły

Berlin, 23 sierpnia. Rada Miejska nie będąc w stanie pokryć deficytów tramwajów miejskich, które wynoszą około 60 miljardów marek wstrzymała częściowo ruch tramwajowy w mieście.

Bezpośrednie frachty Polska-Tryest

Warszawa, 23 sierpnia. Z dniem 15 sierpnia Ministerstwo Kolei żelaznych wprowadziło bezpośrednią komunikację towarową i przewóz przesyłek zwyczajnych między Polską a Tryestem. Zarządzenie to, dające możność przesyłania towarów za bezpośredniemi międzynarodowemi listami przewozowemi oparte jest na stosowaniu za przestrzeń polską od i do stacji granicznej polsko-czesko-słowackiej Piotrowice taryfy wewnętrznej ze zniżką 20 prc. przy odległości ponad 100 klm. Za dalszą drogę przewozu w obu kierunkach od i do Tryestu stosuje się przewozową taryfę towarową Czeskosłowacko-Tryesteńską w walucie włskiej lirowej, ze znacznemi zniżkami. Należność przewozowa podlega w obu kierunkach obowiązkowemu ofrankowaniu do wstępnej stacji granicznej Piotrowice. Od tej — zasadnicze stawki winny być przerachowane na odbiorcę.

Komunikacja, o której mowa, ma duże znaczenie dla naszych sfer przemysłowych i handlowych, zwłaszcza dla zachodniej połaci Polski. Port Tryesteński bowiem jest wylotem dla handlu z Grecją, Turcją, Egiptem i innemi krajami zamorskimi, z któremi już w okresie przedwojennym Województwa zachodnie utrzymywały stosunki handlowe.

Opłaty wywozowe od węgla

Warszawa, 23 sierpnia. „Kurjer Poranny" informuje, że w sferach rządowych omawiana była sprawa wprowadzenia opłat wywozowych od węgla.

Proces atamana Machny

Warszawa, 23 sierpnia. (Telefonem z Warszawy): Prokuratorja postanowiła do procesu atamana Machny, jego żony i trzech członków jego sztabu powołać jedynie pięciu świadków. Pozostali świadkowie jako pozostający poza granicami Polski nie będą wezwani. Jako obrońcy mają wystąpować adwokat Paschalski, jego pomocnik Budziński, oraz adwokat Michalski.

Giełdy zagraniczne

Dzisiejsza giełda w Zurychu

Zurych, 23 sierpnia. PAT. **Otwarcie giełdy godz. 10. Berlin 0,0001,5. Holandja 218.** Nowy York 553 i jedna czwarta. **Londyn 25.19. Paryż 30.87. Medjolan 23.80. Praga 16:20. Budapeszt 0.03 i jedna ósma. Bukareszt 2.60. Belgrad 5.80. Sofja 4.85.** WARSZAWA **0.0023. Wiedeń 0.0077 i trzy czwarte,** austr. korona stempl **0.0078.**

Zurych, 23 sierpnia. Zamknięcie giełdy: Berlin 0,000.103, Holandja 218 · Nowy Jork $553^{1}/_{4}$, Londyn 25.21, Paryż 31, Medjolan 23.80, Bruksela —, Praga 16.20, Budapeszt $0.03^{1}/_{8}$, Bukareszt 2.60, Belgrad 5.80, Sofja 4.85, Warszawa 0.0023, Wiedeń $0.0077^{3}/_{4}$, Austr. korona stemplowana 0.0078, Kopenhaga —.

Dzisiejsza giełda wiedeńska

Wiedeń, 23 sierpnia (tel. wł.) **Waluty:** Marka polska $0.29^{1}/_{2}$—$0.31^{1}/_{2}$, mrk. niemiecka $0.013^{1}/_{4}$, kor czeskie 2059 franki szwajcarskie 12710, francnskie 8915, Dolary 70560
Dewizy: Warszawa 0.30—0.31, Berlin $0.015^{1}/_{1}$, Praga 2077, Zurych 12825, Paryż 3962, Nowy Jork 70935

Praga, 22 sierpnia. PAT. Dewizy. Amsterdam 13.65. Berlin 0.09. Chrystiania 569. Sztokholm 922. Zurych 630. Londyn 156 i jedna ósma. Wiedeń 494. Marka niemiecka 0.09; marka polska 1.31 i jedna czwarta. Paryż 195.

Nowy York, 22 sieprnia. PAT. Giełda pieniężna. Kurs dzienny 5%. Przekaz na Londyn 455.25. Przekaz na Londyn na 60 dni 452.00. Przekaz na Paryż 556. Przekaz na Amsterdam 39.33. Przekaz na Kopenhagę 18.63. Przekaz na Pragę 294. Przekaz na Berlin 0.000025 w płaceniu — w żądaniu 0.000026.

Londyn, 22 sierpnia. PAT. Weksle. Paryż 81.30. Belgja 102.50. Szwajcarja 25.80. Holandja 11.53. Nowy York 455.31. Hiszpanja 34.21 i jedna czwarta. Włochy 105 i jedna czwarta. Niemcy 24,000.000. Bukareszt 975.

Sztokholm, 22 sierpnia. PAT. Czeki. Londyn 17.15. Berlin 0.0001,50. Paryż 21.65. Bruksela 17.00. Szwajcarja 68.25. Amsterdam 148.35. Kopenhaga 70.40. Chrystiania 67.85. Waszyngton 376.50. Helsingfors 10.44. Praga 11.15.

Kopenhaga, 22 sierpnia. PAT. Czeki. Londyn 24.52. Nowy York 537 i pół. Paryż 30.85. Antwerpja 24.35. Zurych 97.25. Amsterdam 211.50. Sztokholm 142.75. Chrystiania 87.90. Helsingfors 14.90. Praga 15.75. Rzym 22.80.

Giełdy towarowe

Nowy Orlean, 22 sierpnia. PAT. Targ bawełny. Targ miejscowy middling 24.50.

Terminy: październik 23.37, grudzień 23.37, styczeń 23.28, marzec 23.32, maj 23.29.

Brema, 22 sierpnia. PAT. Targ bawełny. Fully middling good colour and stople loko za 1 kgr. Notowanic zamknięcia 3,402.073.

Liverpool, 22 sierpnia PAT. Targ bawełny. Obroty 5000. Dowóz 4800, brazylijska 6 punktów niżej, egipska 5 punktów wyżej. Targ miejscowy 15.67..

Terminy: sierpień 14.81, wrzesień 14.10, październik 13.67, listopad 13.47, grudzień 13.40, styczeń 13.27, luty 13.20, marzec 13.14, kwiecień 13.07, maj 13.00, czerwiec 12.89, lipiec 12.79.

Nowy York, 22 sierpnia. PAT. Targ bawełny. Dowóz do portów Atlantyku i Golfu 8000, dowóz wewnątrz kraju 9000, wywóz do Anglji —.—, wywóz na kontynent —.—. Targ miejscowy middling 25.25. Tendencja: nieuregulowana.

Terminy: sierpień 24.82, wrzesień 24.40, październik 23.95, listopad 23.90, grudzień 23.88, styczeń 23.56, marzec 23.65, maj 23.60, lipiec 23.30.

Giełda metalowa: srebro zagraniczne 62 i trzy czwarte; miedź elektrolitowa 14.00; cyna 40.12; ołów 662; cynk 652; żelazo 25.10; blacha 562.

Giełda produktów: nafta w beczkach 15.40, nafta w tankach 550, nafta stand white 12.50, nafta credit balance 300; terpentyna 95, terpentyna savannah 89 i jedna czwarta.

Giełda produktów spożywczych: kawa loko 10 i pięć ósmych, na lipiec 871, na wrzesień 750, na grudzień 745, na marzec 727, na maj 717; smalec 1205; łój 6 i jedna czwarta; olej bawełniany loko 10.00, olej bawełniany na styczeń 1030; cukjer centryfugowy 581.

Giełda zbożowa: pszenica czerwona zimowa loko 111 i jedna czwarta, pszenica twarda zimowa loko 109; mąka spring wheate claers 500—550; fracht zbożowy na kontynent 6 centów, fracht zbożowy do Anglji jedna ósma szylinga.

Londyn, 22 sierpnia. PAT. Giełda metalowa: Miedź za gotówkę 65, miedź za 3 miesiące 65 i pół, miedź elektrolitowa 70 i pół do 70 i trzy czwarte, miedź best select 67 i pół do 68 i trzy czwarte, miedź strongheots 98; cyna za gotówkę 190 i pół, cyna za 3 miesiące 191 i pół; ołów przy okazaniu 24 i jedna ósma, ołów późniejszy 24 i pół; cynk przy okazaniu 33 i pięć ósmych, cynk późniejszy 33 i jedna ósma; aluminium krajowe 115; aluminium zagraniczne 120; antymon 34 i pół do 35; blacha biała $23/1^{1}/_{2}$; rtęć 9; nikiel 133, nikiel na dostawę 133; wolfram 13 i pół; platyna 500; srebro 30 i siedm ósmych, srebro na dostawę 30 i trzy czwarte; złoto 90/5.

Chicago, 22 sierpnia. PAT. Giełda zbożowa: pszenica na wrzesień 100 i pół, pszenica na grudzień 105 i jedna ósma; kukurudza na wrzesień 85 i jedna ósma, kukurudza na grudzień 67 i pół; owies na wrzesień 39 i pół, owies na grudzień 41 i jedna ósma; smalec na wrzesień 10.08 i pół; żyto na lipiec 65 i jedna ósma, żyto na grudzień 68 i pół.

Chicago, 22 sierpnia. PAT. Słonina cena najniższa 800, słonina cena najwyższa 900 i pół; boczki wędzone 827 i pół; dowóz świń do Chicago 22.000, dowóz świń na zachód 122.000, świnie lekkie cena najniższa 905; cena najwyższa 905, świnie ciężkie cena najniższa 800, cena najwyższa 825.

Co było dzisiaj na giełdzie krakowskiej?

Kraków, 23 sierpnia

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek		AKCJE	Transakcje w tysiącach marek	
	dziś	22/VIII.		dziś	22/VIII
P. T. H. I—V em.	58—71	65—59	Pezet		
„Impex"		2,15—2	Strug	125—132	140
„Pharma" (B. Jawornicki)	200—165		Synuykat Kosz., Kraków		110
Bracia Rolniccy I em.			**Tłuszcze Trzebinia**		**550**
„Polski Glob"		7	„Krakus" I—VI em.	125—115	130
C. Hartwig. Poznań			Porcelana Ćmielów	180	215—205
Żegluga Polska	22—21	26—23	**Fabr. cukru w Chodorowie**	**910—1050**	**1050—1110**
Zieleniewski I—IV em.	**1550—1600**	**1725—1700**	Elektr. Siersza I—IV em.	58—60	62—60
Warsz. Parowozy I—III em.	100—110	110—110	Zakłady przem. „Ryngraf"		
H. Cegielski, Poznań I—IX	**125—132**	**149—145**	S. W. Niemojowski	200—180	
„Potęga" Tow. huty żel.		**1300—1200**	Fabr. kapel. w Myślenicach		80—74
„Lemiesz"			Bank Przemysłowy I-VIII	75—68	84—74
„Trzebinia" I—VI em.	210—215	220—215	Bank Hipoteczny		130
„Pocisk"	140		Bank Małopolski	98—95	100—90
Automotor	35	40—38	Ziemski Bank Kredyt.	40—35	42
Portland-Cem. Szczakowa			Powszechny Bank Kredyt.		
Górka	**1800—1900**	**2000—2150**	Akc. Bank Związkowy I-IX		
Siersza	**950 1025**	**875—775**	Bank Komercjalny I—IV	35	
Tepege I—IV em.	**520—560**	**550—540**	Bank Kred. w Warszawie		
Polska Nafta	95—100	104—100	Bank Związ. Spółek Zarob.		
Oikos	590—600	650			
„Pokucie" Naft. S. A. I em.	110—120	130—115			

OFICJALNA GIEŁDA PIENIĘŻNA.

Kraków, 23 września. — **WALUTY: Dolary 261.000. CZEKI: Nowy York 267.000. Londyn 1,165.000—1,160.000. Amsterdam 103.000. Paryż 14.350—14.275. Zurych 47.500—47.000. Wiedeń 3.58. Praga 7.550—7.500.**

(=) Zbliżający się termin „ultimo" a zatem konieczność wywiązania się ze zobowiązań terminowych z jednej strony, zaś brak gotówki przybierający coraz przykrzejsze formy z drugiej strony, zaciążyły na obrotach dzisiejszej giełdy.

Zniżka papierów bankowych i przemysłowych trwała w dalszym ciągu. Charakterystycznym objawem na dzisiejszej giełdzie była okoliczność, że cały szerg papierów, przedewszystkiem Zieleniewski, Chodorów, Siersza górnicza wreszcie Tepege, które na skutek telefonu warszawskiego, sygnalizującego silną „baisse" otwarły kursami niskiemi pod koniec zdołały poprawić znacznie swój kurs. Dotyczy to głównie papierów małopolskich, a mianowicie Zieleniewskiego, Chodorów i Sierszę górniczą.

Na ogół giełda efektów zakończyła się nastrojem więcej optymistycznym, niżeliby należało przypuszczać po złowróżebnych informacjach warszawskich. Podaż chwilowo osłabła, wszędzie nastrój wyczekiwania.

Na pogiełdzie notowano: Gazy 4950 trans. na ultimo 5.100 płacono. Jaworzno 2.900—2.950 trans., Len 330. Silesia 500 towar. Chybi 1.400 trans. 1375 towar przy końcu. Lokomotywy 175 trans. Azot 100—110 transakcje.

Na giełdzie pieniężnej dalsze osłabienie.

Giełda warszawska

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek	AKCJE	Transakcje w tysiącach marek
Bank Dysk. Warszawski		Starachowice 1—4 em.	820—755—800
„ Handl. „	1200	„Trzebinia"	
„ dla Han. i Prz. 1—7	200—205—190	Ursus 1 em.	260—200—210
„ Kredytowy	240—200—250	Ursus 2 em.	
„ Małopolski w Krak.	90	Pocisk	130—140
„ Przemysłowy w Warsz.		Parowóz	130—100—115
„ Pols. Handl. w Pozn.		L. Zieleniewski	1600—1650—1450
„ „ przem. we Lw.	77.5—70—72.5	Zawiercie	
„ Tow. spół. w Warsz.	325	Żyrardów	30000—31000
„ Zachodni		Ł. J. Borkowski	105—110—107.5
„ Ziems. Kred. we Lw.		Hurt	
„ Zjed. Ziem. Pol. w W.		B-cia Jabłkowscy	35—32
„ Zw. Sp. Zar. w Pozn.	550—600—500	War. Tow. Transp. i Żegl.	
„ Związków Ziem.	90—95	Polbal	33—36—34
Kijewski i Scholtze	550—560—530	Spiess i Syn	150—160—155
Fr. Puls	70—60—62	Zachod. Tow.	35—47.5
Roman May w Pozn.		Ćmielów	200
Wildt i Sp.	170—155—160	Elektryczność	
Cukrownia Chodorów	858—800—850	Pol. Tow. Elektryczne	160—142.5
„ Czersk I i II	340—315—340	Belpol	
„ Częstocice	4200—3800—4000	Haberbusch i Schiele	635—575—590
„ Gosławice	495—440—450	Tow. oczyszcz. spirytusu	1200—925
„ Michałow	530—500—510	St. Majewski	
Warsz. Tow. F. Cukru	6200—6750—6500	Polska Nafta	110—100—110
Firley	150—140	Bracia Nobel	310—265—270
Łazy	80—85—70	Lenartowicz i Br. Ryl	40—36—38
Drzewny przemysł	45—52.5—50	Pustelnik	245—252.5—245
Warsz. T. Kop. Węgla	950—650—875	Siła i Światło	405—450
H. Cegielski w Poznaniu	135—105—116	Fabryka pap. „Klucze"	170—150—160
Lilpop, Rau i S-ka	165—140—145	Eksp. Soli Potasowych	1250
Modrzejowskie zakł.	1300—1425—1400	Cerata	450—430
Norblin, Br. Buch i W.	450—310—360	Skóry i Garbniki	63
Ostrowieckie zakł.	1575—1400—1500	Kabel	175—160
„ 5	1300—1158—1353	Przemysł Naftowy	650—550—572.5
Orthwein i Karasiński	160—140—150	Strem	
Rohn, Zieliński i Ska	220—205—230	Unia	1500—1275
K. Rudzki i Ska 1—4	540—500—520	Marynin	
		Warsz. Syndykat Rolniczy	

Warszawa, 23 sierpnia. — **WALUTY: Dolary 248.000. Franki franc. 14.000. Franki belgijsk. 11.175. CZEKI: Berlin 0,05 i jedna czwarta. Gdańsk 0,05 i jedna czwarta. Londyn 1,130.000—1,129.000. Nowy York 248.000. Paryż 14.150—13.800—14.150. Praga 7.280. Szwajcarja 44.900. Wiedeń 3.51. Włochy 10.750.**

CENY TRZODY CHLEWNEJ W WARSZAWIE.

Warszawa, 23 sierpnia. Za funt trzody chlewnej żywej wagi płacono od 18 do 24 tysięcy marek.

Paryż, 22 sierpnia. PAT. Weksle. Niecy 0.00050. Ameryka 17.63. Belgja 79.00. Anglja 85.55. Holandja 696 i pół. Włochy 76.40. Szwajcarja 317 i pół. Hiszpanja 235 i trzy czwarte. Praga 51.50.

Giełdy krajowe

LWOWSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA.

Lwów, 22 sierpnia. PAT. Giełda pieniężna. Waluty i dewizy. Gotówka. Szwajcarskie 45500 do 46500 tr. 46000. Czeskie 7500—8000 tr. 7800—78500.

Czeki: Dolary St. Zj. 263.000—273.000 tr. 265.000 do 273.000. Angielskie 1,175.000—1,190.000 tr. 1,180.000—1,185.000. Belgijskie 10.000—10.500 tr. 10.250. Francuskie 13.900—14.400 tr. 14.200—14.400 Szwajcarskie 48.000—49.000 tr. 48.200—49.000. — Czeskie 7.600—8.000 tr. 7.800. Niemieckie 0.06—0.07 tr. 0.06,50.

LWOWSKA GIEŁDA ZBOŻOWA.

Lwów, 22 sierpnia. PAT. Giełda zbożowa. (Cyfry w tysiącach). Żyto małopolskie 355—385. Giełda bardzo licznie odwiedzana. Obrót około 140 ton. Wielkie obroty w życie, sporadyczne w pszenicy i w owsie. Zarysowuje się coraz znaczniejsza zniżka. Ceny od zeszłego tygodnia spadły o 25%. — Tendencja zniżkowa. Usposobienie ożywione.

Berlin, 22 sierpnia. PAT. Marka polska 2.100.

Budapeszt, 22 sierpnia. PAT Marka polska 0.0820 do 0,0920.

Zagrzeb, 22 sierpnia. PAT. Warszawa 0.035.

Poważne przesilenie w Gdańsku

Krwawy strejk rolny

Gdańsk, 23 sierpnia. „Gaz. Gdańska“ pisze: W całym szeregu przedsiębiorstw przemysłowych w Gdańsku rozpoczyna się już poważne przesilenie: Właściciele tych przedsiębiorstw oświadczają, że zarobki oparte na marce złotej spowodowały takie podrożenie kosztów produkcji, że nie przyjmuje się nowych zamówień. Dalszą przyczyną rozpoczęcia się w Gdańsku kryzysu jest też zapowiedź wprowadzenia nowej waluty. Na razie przesilenie ekonomiczne zaznacza się najsilniej w przemyśle hotelowym. Wszystkie wielkie hotele stoją pustkami. Wobec tego zarządy wszystkich największych hoteli noszą się z zamiarem zamknięcia ich. „Dziennik Gdański“ pisze: Rewolucja walutowa, wywołana spadkiem marki niemieckiej, dotąd nie została jeszcze zakończona. Niektóre kategorje robotników rozpoczynają co kilka dni strejki. Ani pracodawcy, ani pracobiorcy nie godzą się na ostatnie postanowienia zarobkowe.

Gdańsk, 23 sierpnia. „Gaz. Gdańska“ donosi: Wskutek przedłużającego się strejku robotników rolnych w powiatach wolnego miasta Gdańska nastrój po wsiach jest bardzo podniecony. Przyczynia się do tego w znacznej mierze obecność policji i jej brutalne wystąpienia. W jednej z miejscowości przy okazji aresztowania kilku strejkujących przyszło do krwawego starcia. Policjanci rzucili się na tłum z szablami, a gdy spotkali się z oporem, dali salwę z karabinów i rzucili też granat ręczny, który poranił kilka osób.

Skok tajemniczego Amerykanina z pociągu

Dziś o godzinie 7-mej rano z dojeżdżającego do Krakowa pociągu warszawskiego wyskoczył za Mydlnikami nieznanego nazwiska Amerykanin, pozostawiając w przedziale walizkę i torebkę podróżną. Zarządzone natychmiast śledztwo nie wydało żadnych rezultatów. — W przewidywaniu samobójstwa przeprowadzono poszukiwania na torze, żadnych jednak śladów nie znaleziono. Przesłuchani pasażerowie zeznali, że tajemniczy pasażer jechał z nimi z Ameryki, — jednak nazwiska jego nie znają.

KRONIKA

PRZED PRZYJAZDEM PREZYDENTA DO LWOWA. Bawił we Lwowie szef kancelarji wojskowej p. prezydenta Rzeczypospolitej rotm. Kazimierz Pusłowski, celem ostatecznego ustalenia programu pobytu we Lwowie prezydenta, który przyjeżdża na otwarcie Targów wschodnich na przeciąg 3-ch dni, tj. 5, 6 i 7 września. Rotmistrz Pusłowski wczoraj odbył konferencję z wojewodą Grabowskim, na której omówił program przyjęcia. W najbliższych dniach zostanie zwołany komitet przyjęcia.

STWIERDZENIE WZROSTU DROŻYZNY NASTĄPI W PRZYSZŁY CZWARTEK. Posiedzenie Komisji statystycznej dla badania wzrostu kosztów utrzymania zbiera się w czwartek 30 bm., aby w dniu 1 września mogła nastąpić wypłata dodatku na drugą połowę sierpnia.

WYCIECZKA ESTOŃSKA PRZYBYWA DO POLSKI. W połowie września przybędzie do Warszawy wycieczka pracowników państwowych i miejskich Estonji. — Wycieczka ta zwiedzi uprzednio kraje zachodnio-europejskie. W Polsce zaś zabawi kilka dni.

CUKIER DLA MIAST. Dnia 22 sierpnia br. odbył się pod przewodnictwem pana Bajdy szereg konferencyj w sprawie zapewnienia cukru w miesiącu wrześniu Ogólno krajowemu Związkowi organizacyj współdzielczych oraz wydziałowi aprowizacyjnemu Miast. Pan Komisarz Bajda zwrócił się z apelem do przedstawicieli polskiego przemysłu cukrowniczego nawołując ich do pójścia na rękę rządowi w jego zarządzeniach antydrożyźnianych i powiększenia przydziału oddawanych do dyspozycji naczelnego komisarza. — W rezultacie zebrani przedstawiciele przemysłu cukrowniczego wyrazili zgodę na powiększenie w miesiącu wrześniu dotychczasowego miesięcznego przydziału z 400 na 460 wagonów. Na dalszej konferencji z udziałem przedstawicieli spożywców ustalono rozdział powyższego przydziału cukru między ogólno-krajowy Związek organizacyj współdziel czych i wydział aprowizacyjny miast.

ZAŁAMANIE SIĘ STREJKU BUDOWLANEGO W WARSZAWIE. Strejk budowlany w Warszawie jakkolwiek nieoficjalnie zakończony można uważać za faktycznie przełamany. Robotnicy murarscy, stolarscy itp. przekonawszy się o zupełnym braku widoków powodzenia bezrobocia zmarnowawszy najlepszą część sezonu budowlanego, wrócili do pracy.

POWRÓT DELEGACJI SEJMOWEJ Z KOPENHAGI. Wczoraj wieczorem powróciła do Warszawy delegacja polska na konferencję Unji międzyparlamentarnej w Kopenhadze. Także i powrotną drogę delegacja odbyła również na kanoniercе „Generał Haller“ aż do Gdyni. Tylko kilka osób, nie znoszących podróży morskiej, wróciło koleją.

NOWE KURSY DOSZKOLENIA. Z dniem 1 październikа br. rozpoczną się w szkole podchorążych dwa nowe pięciomiesięczne kursy doszkolania dla młodszych oficerów piechoty od kapitana począwszy w dół. Na kursy te wyznaczeni będą oficerowie, którzy nie ukończyli dłuższych kursów w szkole podchorążych względnie nie przeszli doszkolenia niemniejszego od trzech miesięcy, przedewszystkiem zaś oficerowie pracujący w biurach Ministerstwa spraw wojskowych i w sztabie generalnym.

PRZEMYTNICY NA GRANICY CZECHO-SŁOWACJI — PRACUJĄ. Lotna brygada policji na granicy Czecho-Słowackiej przytrzymała wczoraj przemycanego konia i dwie krowy. Wśród panujących ciemności przemytnicy zdołali zbiedz. Jednocześnie aresztowano za przemytnictwo Leibę Neuhausera, który trudnił się specjalnie przemycaniem środków leczniczych.

CZYJ KOSZ? W bramie domu przy ul. Długiej L. 6 znaleziono prawdopodobnie porzucony przez spłoszonego złodzieja kosz z damską garderobą. Kosz przewieziono do depozytu policyjnego.

ZGUBIONE DZIECKO CZY PORZUCONE? W bramie domu L. 17 przy ul. Krowoderskiej znaleziono dwuletnie dziecko, które nie umiało powiedzieć gdzie są jego rodzice. Dziecko odprowadzono do Żłobka.

NAWET KWIATY Z OKNA KRADNĄ. Wczoraj wieczorem skradziono p. Szczepkowej przy ul. Racławickiej 17 z otwartego okna palmę z koszem, wartości 400 tysięcy.

MIEJSKI TEATR OPERA I OPERETKA. **„Cyrulik Sewilski“,** przepiękna opera Rossiniego, która graną będzie w sobotę d. 25 bm. o 7.45 i w niedzielę 26 bm. o 7.45 w. zapowiada się świetnie, dzięki występom tak znakomitych artystów jak St. Bogucki I. baryton i reżyser opery warszawskiej. Marynowiczówna art. opery Poznańskiej. Dolnicki I. baryton opery lwowskiej oraz najlepszych sił naszej opery. Wykonanie będzie pod każdym względem pierwszorzędne. Dla umożliwienia większej ilości prób dziś, we czwartek i jutro w piątek teatr zamknięty.

TEATR BAGATELA. **„Mężczyzna i kobieta“.** Dziś i jutro ostatnie 2 razy wystąpią dobrze znani w Krakowie artyści teatru Rozmaitości pp. Jarszewska, Dobrzańska, Fritsche, Noskowski, Nawacki i Benda, o których cała prasa zarówno warszawska jak i krakowska pisze z całem uznaniem, podnosząc w pierwszym rzędzie mistrzowskie wykonanie, jakoteż wielki styl, w jakim sztuka Lakatosa jest grana.

W sobotę 1wszy występ zespołu dyrektora Szyfmana w najmodniejszej dziś komedji Verneuila, na tle spekulacji giełdowej, „Kochanek od serca“, w wykonaniu mistrzów gry aktorskiej, ulubieńców stolicy pp. M. Przybylko-Potockiej, Jerzego Leszczyńskiego i Wiktora Biegańskiego. Publiczność rozchwytuje bilety.

WYCIECZKA REDAKTORÓW AMERYKAŃSKICH WE LWOWIE. Wczoraj rano przybyła do Lwowa wycieczka redaktorów z Ameryki w liczbie 14 osób pod kierownictwem red. „Kurjera Nowojorskiego“, p. Władysława Wuszy. Wycieczka zabawi we Lwowie 2 dni.

PRZEKAZY PIENIĘŻNE DO ROSJI. Od 15 sierpnia r. b. przedstawicielstwo handlowe Związku Republik Sowieckich w Warszawie (ul. Moniuszki Nr. 11 m. 3), przyjmuje przekazy pieniężne do Rosji na warunkach dogodniejszych i tańszych niż dotychczas. Wypłaty przekazowe uskuteczniają się w Rosji w czerwońcach, co jest bardzo korzystnem dla otrzymujących pieniądze, albowiem czerwońce są w Rosji najlepszym środkiem płatniczym, pozatem odbierający je korzysta ze znacznego zysku na kursie. Przy przekazach liczy się 5 dolarów za czerwoniec, podczas gdy w Rosji równa się on 6 dolarom. Oprócz tego opłata za przekaz jest znacznie niższa i jest przyjmowana w markach polskich.

Wiadomości gospodarcze

Z LWOWSKICH TARGÓW WSCHODNICH. Dnia 2 sierpnia br. opuścił port algierski okręt „Gouverner general Chansy“, należący do generalnej kompanji transatlantyckiej, wiozący eksponaty 20 firm algierskich, przeznaczone na III. Targi wschodnie. Okręt zmierza przez Marsylję i Havr do Gdańska.

Kalkucki oddział „International Trade Developer“ zwrócił się do zarządu Targów wschodnich, wyrażając chęć nawiązania bliższych stosunków z instytucją Targów zapomocą raportów i komunikatów handlowych.

KRYZYS GOSPODARCZY W GDAŃSKU. „Dziennik Gdański“ donosi: stosunki gospodarcze w wolnem mieście Gdańsku zaostrzyły się w ostatnim czasie w niesłychany sposób. Wzrost drożyzny daje się szczególnie odczuwać szerokim masom żyjącym z płac i pensji. Z drugiej strony daje się odczuwać gwałtowny brak gotówki, co wraz z podnoszeniem się z dnia na dzień wysokości płac uniemożliwia dalsze normalne prowadzenie przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych. Nawet poważne firmy jak stocznia i warstaty noszą się z zamiarem wstrzymania dalszej pracy.

PRZYGOTOWANIA DO ZAPROWADZENIA NOWEJ WALUTY W GDAŃSKU. „Gazeta Gdańska“ donosi: Na tajnem posiedzeniu senatu gdańskiego zadecydowana została sprawa nowej waluty gdańskiej. Nowa waluta będzie oparta na funcie angielskim. Czynione są przygotowania do stworzenia banku emisyjnego. Całą akcję bierze w ręce Privataktion-Bank, który wraz z bankami niemieckimi ma zebrać pół miljona funtów szterlingów, jako podstawę dla nowej waluty. Jest to typowa pożyczka zagraniczna zaciągnięta w Niemczech. W tej sprawie bawił w tych dniach senator Volkmann w Berlinie. Chodziło o pominięcie uprawnień Polski, bez zgody której wolne miasto Gdańsk nie może zaciągać pożyczki zagranicznej. Część kapitału zbiera się w Gdańsku a resztę da pozornie Privat-Actien-Bank. W ten sposób funty gdańskie opierać się będą pozornie na kapitale gdańskim w rzeczywistości zaś fundamentem nowej waluty będzie kapitał niemiecki, w tym wypadku zagraniczny i mający na celu utrzymanie w dalszym ciągu polityki wolnego miasta w zależności od Berlina.

POPRAWA KURSU FRANKA FRANCUSKIEGO. — Z Londynu donoszą: Kurs franka francuskiego i belgijskiego osiągnął na giełdzie wczorajszej znaczną poprawę i tendencje trwałości kursu. Ten zwrot szczególnie w odniesieniu do franka francuskiego tłómaczą oddziałaniem ostatniego ekspose francuskiego ministra finansów, który powiedział między innemi, że spadek franka wywołany był jedynie spekulacją walutową.

SOWIETY PODTRZYMUJĄ STREJKI W NIEMCZECH. „Rosta“ donosi, że komitet wykonawczy „Profinterna“ wyasygnował miljon złotych marek niemieckich na podtrzymanie robotników w Niemczech, którzy ostatnio strejkowali i wskutek tego ponieśli straty. Jednocześnie „Profintern“ wezwał wszystkie należące do niego organizacje do niesienia pomocy robotnikom niemieckim.

BANKNOTY „TARGOWE“ W LIPSKU. Wobec niesłychanego braku pieniędzy obiegowych w Niemczech Urząd Targów Lipskich postanowił w celu ułatwienia obrotów płatniczych między tłumami zwiedzających, które zapowiadają swe przybycie na targ jesienny, — wydać specjalne „Banknoty Targowe“. W ten sposób Urząd Targowy ma nadzieję zapobiec brakowi gotówki.

INFLACJA NA WĘGRZECH. Ze sprawozdania węgierskiego państwowego instytutu Emisyjnego za drugi tydzień sierpnia wynika, że zapas kruszcu powiększył się wprawdzie, choć nieznacznie, (o 158000 kor. na poprzednią sumę 23 miljony) — lecz jednocześnie obieg banknotów wzrósł gwałtownie, bo o 49 miljardów. Obieg ten wynosi obecnie 314 miljardów. Pozatem „zobowiązania płatne natychmiast“ wzrosły o 689 miljonów, do sumy 22.2 miljarda, a pozostałe passywa o 6.2 na sumę 26.7 miljarda.

WĘGIERSKI PODATEK OBROTOWY NA FIRMY ZAGRANICZNE — DZIAŁAJĄCY WSTECZ. Z Budapesztu donoszą: Przeciw podatkowi obrotowemu, który został nałożony w Węgrzech na firmy zagraniczne toczy się obecnie akcja prowadzona przez przedstawicieli tych firm. Akcję tę popierają przedstawiciele odnośnych państw na drodze dyplomatycznej. Akcja ta zwraca się przeciw nadaniu podatkowi mocy działania wstecz, dzięki czemu wielu zastępców poniosłoby straty bardzo poważne ponieważ nie mogli w swoim czasie wprowadzić tego podatku do kalkulacji cen. Akcja ta narazie doprowadziła do tego, że minister skarbu odroczył wprowadzenie w życie zarządzeń płatniczych do 15 września. Na skutek interwencji prezesa węgierskiego krajowego stowarzyszenia kupców posła p. Sandora, minister skarbu przyrzekł poddanie zarządzenie rewizji. Jak „przewidują — zasadnicze zarządzenie cofnięte nie będzie, lecz będą ustalone dogodne warunki płatności, aby umożliwić i ułatwić płatnikom uregulowania miljonowych należności.

PRZEGLĄD NAFTOWY

PRZESUNIĘCIE W STANIE POSIADANIA W MAŁOPOLSKIM PRZEMYŚLE NAFTOWYM.

W ostatnich dniach nastąpiło kilka większych przesunięć w stanie posiadania w małopolskim przemyśle naftowym. Oprócz zanotowanych już na tem miejscu tranzlokacji: „Union-Bank“ — Dąbrowa“, zmieniły swych właścicieli dwa czynne na terenie zagłębia borysławskiego przedsiębiorstwa: Towarzystwo naftowe „Angela“ przeszło na własność Sp. Akc. „Omnium“ we Lwowie, zaś Sp. Akc. „Sriag“ zakupiona została przez banki wiedeńskie z Castiglione'm na czele.

Również na terenie wiedeńskim zaszły zmiany, pozostające niewątpliwie w związku z dążeniem pewnej grupy bankowej wiedeńskiej do uzyskania decydujących wpływów w środkowo-europejskim przemyśle naftowym. Wskazuje na to kupno poważnych pakietów akcyj polskich przedsiębiorstw naftowych przez tamtejsze banki, które były dotychczas w rękach francuskiem i belgijskiem, a także przedsiębiorstw austrjackich (kupno floridsdorfskiej rafinerji olejów mineralnych w Floridsdorfie obok Wiednia) przez „Powszechny Bank Obrotowy“.

Z rynków towarowych

RYNEK METALOWY.

Ceny hurtowne na surowce przemysłu metalowego przetwórczego w mkp. za 1 klg. franco wagon stacja Warszawa: Surówka odlewnicza „Chlewiska“ na węglu drzewnym (cena orjentacyjna) Mkp. 9.685. Surówka odlewnicza „Staporków“ Nr. 1 9.025. Żelazo handlowe krajowe 9.200. Bednarka gorąco walcowana 10.700. Bednarka zimno walcowana 17.375. Walcówka (drut okrągły od 5 i pół do 13 mm. kwadrat. od 5 i pół do 8 mm) 12.175. Blacha (cena zasadnicza) 12.600. Koks górnośląski gruby 2.470. Węgiel dąbrowiecki gruby 1.065. Węgiel górnośląski gruby (cena orjentacyjna) 1.225.

Ustawa o podatku przemysłowym

Pouczenie w sprawie prowadzenia ksiąg obrotu

Zgodnie z rozporządzeniem wykonawczem ministerstwa skarbu (Dz. Ustaw nr. 78, poz. 616) te wszystkie przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe, które są obowiązane na mocy ustawy o podatku przemysłowym prowadzić księgi obrotu, winny rozpocząć prowadzenie tych ksiąg począwszy od d. 1 września r. b.

JAKIE PRZEDSIĘBIORSTWA WINNY PROWADZIĆ KSIĘGI OBROTU?

Księgi obrotu obowiązane są prowadzić przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorji oraz przemysłowe I—V kategorji. O ile jednakże przedsiębiorstwo powyższych kategoryj prowadzi prawidłowe księgi handlowe wolne jest od obowiązku prowadzenia ksiąg obrotu.

Za prawidłowe księgi handlowe uważane są księgi handlowe oparafowane (zaznaczone) przez sąd, lub w miejscowościach, gdzie niema sądu okręgowego, przez burmistrza lub magistrat, i prowadzone stosownie do obyczajów kupieckich, a więc bez poprawek i podskrobań z zachowaniem prawideł buchalterji.

Te tylko przedsiębiorstwa powyższych kategoryj wolne są od prowadzenia ksiąg obrotu, które rzeczywiście prowadzą księgi handlowe. Sam obowiązek prowadzenia ksiąg handlowych, który nałożony jest u nas na wszystkie firmy (coprawda bez jakiejkolwiek kary za niewykonanie tego obowiązku) nie zwalnia jeszcze przedsiębiorstwa od prowadzenia księgi obrotu. O zwolnieniu od prowadzenia księgi obrotu decyduje fakt, że dana firma prowadzi księgi handlowe.

Księgi handlowe, by mogły zwolnić firmę od obowiązku prowadzenia ksiąg obrotu winny się składać przynajmniej z dziennika i inwentarza.

JAK ZAŁOŻYĆ I PROWADZIĆ KSIĘGĘ OBROTU?

Księga obrotu winna być oparafowaną przed jej rozpoczęciem przez sędziego pokoju, notarjusza, magistrat, starostwo albo urząd gminny. Księga obrotu winna ściśle odpowiadać wzorom ustalonym przez ministerstwo skarbu. Wzory te są wydrukowane w Dz. Ustaw nr. 78 oddzielnie dla przedsiębiorstwa handlu hurtownego, handlu detalicznego, wykonywującego roboty (antrepryzy), komisowej sprzedaży towarów, przedsiębiorstwa przemysłowego i przedsiębiorstwa przemysłowego wytwarzającego wyroby z cudzych materjałów.

Rozporządzenie wymaga, by przy księdze obrotu były przechowywane dokumenty stwierdzające prawidłowość zapisów do księgozbioru.

Księga obrotu obowiązkowo winna być prowadzona w języku polskim bez poprawek, przekreślań i podskrobań.

O ile przy zapisach zajdą pomyłki, należy zapis omyłkowy przekreślić artramentem kolorowym, a nad zakreślonym uskutecznić zapis prawidłowy i okoliczność tę stwierdzić datą i podpisem osoby, która poprawki dokonała.

Księgę obrotu należy przechowywać przynajmniej 3 lata od końca roku do jakiego się odnosi.

KSIĘGA OBROTU I WYMIAR PODATKU

Przy wymiarze podatku od obrotu księga obrotu odgrywa specjalną rolę. Jest rzeczą oczywistą, że władza skarbowa nie może ustalić wielkości obrotu niżej tej, jaką wykazuje księga obrotu. Natomiast władza skarbowa może ustalić dla danego przedsiębiorstwa bez podania specjalnych motywów większy obrót niż wskazuje księga obrotu.

W ten sposób zachodzi znaczna różnica przy wymiarze podatku pomiędzy księgą obrotu a księgami handlowemi. Albowiem, o ile przesiębiorstwo prowadzi prawidłowe księgi handlowe (a tem samem zwolnione jest z obowiązku prowadzenia księgi obrotu) władza skarbowa nie może ustalić obrotu odmiennie od zeznania płatnika, chyba, że księgi handlowe uznane zostaną przez władzę podatkową za nieprawidłowe lub za nieczytelne, lub też o ile podatnik nie posiada dokumentów i rachunków stanowiących podstawę księgowania.

Kto więc nie chce się narazić na możliwość, że podatek od obrotu będzie wymierzony dowolnie — niech prowadzi nie księgę obrotu, lecz księgi handlowe lub i jedno i drugie.

Również przy wymiarze podatku dochodowego zachodzi ta sama sytuacja: nie można wymierzyć podatku wbrew prawidłowym księgom handlowym, natomiast można wymierzyć podatek wbrew danym księgi obrotu.

SKUTKI NIEPROWADZENIA KSIĘGI OBROTU.

Kto ma obowiązek prowadzić księgę obrotu i obowiązkowi temu nie czyni zadość, ulegnie karze grzywny od 100.000 mk. do 3,000.000 mk.

Zaznaczyć należy, że jednak prowadzenie księgi obrotu nie pozbawia podatnika prawa wniesienia odwołania na wymiar podątku.

Oszczędności w budżecie

Krakowskie Tow. Ekonomiczne w dalszym ciagu swych wydawnictw, których celem omówienie i wyjaśnienie zagadnień, związanych z naprawą skarbu i ustaleniem naszej waluty ogłosza rozprawę **Dr. Alf. Gałuszki**: „Uwagi o programie oszczędności w wydatkach państwowych" (Kraków 1923, str. 73). Zdaniem Autora Polska ma świetne warunki rozwoju, a jednak wzrasta rozstrój i chaos w państwie. Przyczyną — zła organizacja administracji. Dobra powinna liczyć się ze stosunkami faktycznemi, a więc z koniecznością oszczędności, z potrzebą zredukowania kosztów do minimum. Tymczasem rząd i sejm rozszerzają nadmiernie zakres działania państwa i wprowadzają zgubny etatyzm do wszystkich dziedzin życia gospodarczego. Zamiast korzystnie sprzedać część majątku państwowego marnują go, często rozdając ziemię za darmo lub za półdarmo na cele reformy agrarnej lub osadnictwa wojskowego, czy też innemi sposobami.

P. Gał. pisze się w całości na uchwały finansowe konferencji b. Ministrów Skarbu, która na skutek zaproszenia Prezydenta Wojciechowskiego obradowała w styczniu b. r. w Warszawie i powzięła wówczas szereg wcale szczegółowych i wyczerpujących rezolucyj, przedrukowanych w broszurze p. G. Zgodnie z temi uchwałami stwierdza Autor, że stabilizacja marki jest możliwa li tylko w razie zaprzestania bicia pieniędzy papierowych, uwarunkowanego nietylko nakładaniem podatków, ale także przeprowadzeniem oszczędności. Można wcale znaczne oszczędności przeprowadzić w ciągu kilku miesięcy, podczas gdy podwyższenie dochodu wymaga dłuższego czasu. Trzeba sobie także jasno uprzytomnić, że żadne podwyższenie dochodów nie zrównoważy budżetu bez odpowiedniej redukcji wydatków.

W części szczegółowej podkreśla p. Gałuszka korzyści przekazania samorządom wojewódzkim szkolnictwa powszechnego, a gminom policji miejscowej. Domaga się powiększenia płac urzędniczych, ale za niezbędny warunek przeprowadzenia tej reformy uważa zmniejszenie ich liczby, specjalnie ilości urzędników w rangach wyższych, oraz zniesienie wszelkich wynagrodzeń dodatkowych, niebywale komplikujących i podrażających administrację. Zajmuje się bliżej administracja szkolną, policją i wojskowością. Uważa za niepotrzebną żandarmerję polową w czasie pokoju. Wytyka zbyt wielką liczbę oficerów w marynarce, nadmierną ilość koni i taborów. Mimo wszystko kończy akordem optymistycznym. Siły państwowo-twórcze, uśpione w naszym narodzie obudzą się, a wówczas uda nam się uzupełnić sukcesy dyplomatyczne i wojskowe finansowemi.

(e)

Co mówi Arcybaszew o Rosji Sowieckiej

Jak już doniosły dzienniki, znany pisarz rosyjski, Michał Arcybaszew, przybył z Moskwy do Warszawy. W rozmowie ze współpracownikiem „Russpressu", pan Arcybaszew, zapytany o przyczyny wyjazdu z Rosji sow. i o zamiary na przyszłość, powiedział między innemi:

— Pozostawałem w Rosji przez cały czas panowania bolszewizmu, od jego szalonego początku, aż do haniebnego schyłku. Obserwowałem proces rewolucyjny i doczekałem się chwili, w której rozpoczęło się powolne umieranie bolszewizmu. Pracować w Rosji nie mogłem, gdyż niema tam wolności słowa. Bolszewicy wielokrotnie proponowali mi zamieszczać utwory w ich wydawnictwach, ofiarując duże honorarja, zawsze jednak kategorycznie odmawiałem i nie wydrukowałem w wydawnictwach bolszewickich ani jednego wiersza. — Moje obserwacje dały mi dużo materjału nadzwyczaj ciekawego i to pobudziło mnie do wyjazdu zagranicę, aby znów przystąpić do pracy literackiej. Wyjechałem z Moskwy legalnie z paszportem sowieckim. Skorzystałem z tego, że naczelny kat sowiecki, Dzierżyński wyjechał z Moskwy, gdyż nie wypuściłby mnie on za nic. Jakiś głupawy sekretarz przeoczył me papiery.

Co do swych dalszych planów p. Arcybaszew oświadczył, że chociaż posiada obecnie tylko sowiecki paszport, lecz do Rosji sowieckiej nie powróci i zalicza się dobowolnie do emigracji.

Kronika telegraficzna

Wyjazd ekspertów polskich do Hagi

Warszawa, 22 sierpnia. Prof. Michał Rostworowski oraz Leon Berenson radca legacyjny Ministerstwa spraw zagranicznych udają się w imieniu rządu polskiego na sesję trybunału międzynarodowego w Hadze dla obrony stanowiska polskiego w sprawie terminu opcji i prawa ubiegania się o obywatelstwo polskie przez osoby należące do mniejszości narodowych. Wczoraj wyjechał do Genewy były minister zdrowia publicznego Chodźko, aby wziąć udział w naradach międzynarodowego Komitetu hygieny.

Hr. Bethlen jedzie do Genewy

Budapeszt, 22 sierpnia. Prezydent ministrów hr. Bethlen, który obecnie bawi na urlopie, wyjeżdża dnia 25 sierpnia do Genewy i odbędzie tam z przedstawicielami małej i dużej ententy nieoficjalne rokowania w sprawie węgierskiej pożyczki zagranicznej. Hr. Bethlen będzie miał w Genewie sposobność konferować osobiście z drem Beneszem.

O Związek Państw Bałtyckich

Ryga, 23 sierpnia. Na posiedzeniu estońskiego towarzystwa przyjaciół ligi narodów w Rewlu, gen. Ladoner wygłosił odczyt, w którym omówił sytuację międzynarodową i sprawę bezpieczństw wewnętrznego Estonji, przedstawiając jako ideał związek 5-ciu państw bałtyckich i wskazując jednocześnie na trudności jego realizacji. Gen. Ladoner radził rozpocząć od związku Finlandji, Łotwy i Estonji. Dalej stwierdził, że państwa bałtyckie w razie napaści nie mogą się spodziewać żadnej pomocy ze strony Skandynawji.

Jugosławia nawiązuje stosunki z Rosją

Ryga, 23 sierpnia. Z Moskwy donoszą, że rząd jugosłowiański wyraził zgodę na wznowienie stosunków handlowych i konsularnych z Rosją sowiecką nawet przed nawiązaniem oficjalnych stosunków dyplomatycznych.

BANKI W KRAKOWIE

Bank akcyjny związkowy, ul. Basztowa L. 25.
Bank akc. związkowy (oddział), ul. Dietlowska L. 62.
Bank Budowlany, ul. Św. Anny L. 9 a—e.
Bank dla Handlu i przem., plac Szczepański L. 8.
Bank dla polskiego przemysłu, ul. Św. Tomasza L. 11.
Bank Handlowo-przemysłowy, ul. Wiślna L. 12.
Bank Handlowy w Warszawie, Rynek G. L. 1.
Bank Handlowo-przemysłowy ul. Zielona L. 28.
Bank Handlowo-przemysłowy, ul. Stradom L. 27.
Bank Handlowy w Warszawie, Rynek Gł. L. 34 II. p.
Bank hipoteczny akcyjny, ul. Bracka L. 1.
Bank komercjalny, Rynek Gł. L. 42.
Bank Krajowy polski, Rynek, Hotel Drezdeński.
Bank kredytowy powszechny, Rynek Gł. L. 35.
Bank kredytowy w Warszawie, ul. Sławkowska L. 10.
Bank kupiectwa polskiego, ul. Pijarska.
Bank ludowy, ul. Św. Jana L. 3.
Bank ludowy polsko-amerykański, ul. Florjańska L. 18.
Bank Małopolski, Rynek Gł. L. 25.
Bank polski gwarancyjny, Rynek Gł. L. 6 lub L. 16.
Bank polski handlowy, ul. Florjańska L. 55.
Bank polski przemysłowy, Rynek Gł. L. 31.
Bank powszechny obrotowy, Rynek Gł. L. 8.
Bank przemysłowy polski, Rynek Gł. L. 6, I. p.
Bank powszechny związkowy, Rynek Gł. L. 44.
Bank Śląski eskontowy, Rynek Gł. L. 12.
Bank Spółdzielczy „Fortuna" ul. Stradom L. 11.
Bank towarowy S. A. w Warszawie, ul. Podwale L. 7.
Bank wschodni w Warszawie, Bracka L. 17 i Florj. 43.
Bank wzaj. ubezpieczeń „Vesta", ul. Straszewskiego 28.
Bank ziemian Sp. Akc. we Lwowie, ul. Św. Jana L. 3 I p.
Bank ziemian, ul. Krupnicza L. 9.
Bank ziemski, ul. Św. Marka L. 8.
Bank ziemski kredytowy, ul. Florjańska L. 32.
Bank związku Spółek zarobkowych Rynek Gł. L. 19.

REPERTUAR

TEATR MIEJSKI

Zamknięty

BAGATELA
(początek o godz. 8)

Czwartek, piątek: „Mężczyzna i kobieta"

Sobota 25 go sierpnia występy teatru polskiego z Warszawy: „Kochanek od serca" (premjera)

OPERA I OPERETKA
(początek o godz. 7·45)

Sobota: „Cyrulik sewilski" (występ St. Boguckiego, Marynowiczówny i Dolnickiego)

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: Feliks Jabłoński. Z Drukarni Ludowej w Krakowie.